

Asia: VN/20692/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleisvaarallisten tartuntatautien torjumista rangaistusten täytäntöönpanossa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys eduskunnalle yleisvaarallisten tartuntatautien torjumista rangaistusten täytäntöönpanossa koskevaksi lainsäädännöksi

Vankiterveydenhuollon yksikkö (VTH) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikossa mainitusta esityksestä. Esityksessä ehdotetaan, että Vankiterveydenhuollon yksikkö voisi päättää vankilan toimintojen, vankien tapaamisten ja vankien poistumislupien rajoittamisesta, jos laajaa tartunnanvaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa. Rikosseuraamuslaitos tekisi tämän jälkeen yksityiskohtaisemman päätöksen rajoitusten tarkasta sisällöstä. Rajoitusten käyttöönotto edellyttäisi, että ne ovat välttämättömiä taudin leviämisen estämiseksi ja sen varmistamiseksi, että vankeuden täytäntöönpano on turvallista yhteiskunnalle, henkilökunnalle ja vangeille. Vankiloiden tulisi järjestää mahdollisuuksien mukaan korvaavia toimia rajoitusten vangeille aiheuttamien kielteisten vaikutusten vähentämiseksi.

VTH viittaa lausunnossaan THL:n laatimaan lausuntoon asiassa ja yhtyy sen näkemyksiin. Esitys luo hyvän pohjan yleisvaarallisten tautien torjumiseen vankilaympäristössä. Vankilaturvallisuuden käsitteen kasvattaminen kattamaan myös terveysturvallisuus on ajankohtaista. Vankilaympäristöön tai vankilaympäristössä vaikuttava yleisvaarallinen tauti voi olla joko pandemia, alueellinen tai rajoitetumpi epidemia.

Esitystä selkeyttäisi, jos prosessi yleisvaarallisen tartuntataudin toteamisesta aina rajoitustoimien aloittamisen esittämissä päätöksiin ja niiden toteuttamiseen olisi kirjattu vaiheittain ja vastuuttain nykyistä yksityiskohtaisemmin. Jos yleisvaarallinen tauti on pandemia tai laajempi alueellinen epidemia, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen rooli tautitilanteen rajoitustoimien esittäjänä on selkeä. Esityksessä olisi hyvä selkeyttää toimintatapoja paikallisissa epidemioissa esim. vankilakohtaisten rajoitustoimien tarpeen määrittämisen käynnistämisen prosessia. Lisäksi mekanismi, jolla Vankiterveydenhuollon yksikön tekemä päätös rajoitustoimista konkretisoituu Rikosseuraamuslaitoksen toimenpidepäätökseksi, vaatisi tarkemman kuvauksen. Onko esimerkiksi

mahdollista tai millä edellytyksillä, että Rikosseuraamuslaitos jättäisi panematta toimeen Vankiterveydenhuollon yksikön tekemän päätöksen rajoitustoimista perustuen yleisvaaralliseen tartuntatautiin. Esityksessä ei ole mainintaa karanteenitoimenpiteistä, niiden määrittämiseen päättämisestä tai mahdollisista rajoituksista henkilöiden vankilasta toiseen siirtymiseen yleisvaarallisen tartuntatautiepidemian aikana.

Esityksessä määritellään sen taloudellisista vaikutuksista. Esitystä selkeyttäisi, jos Vankiterveydenhuollon yksikköön kohdistuvat vaikutukset kirjataan erilliseen kappaleeseen. Epidemiatilanteessa rajoitustoimien aikaiset taloudelliset vaikutukset voivat olla yksiköille merkittäviä, esimerkiksi ylimääräiset lääke- ja suojavarustehankinnat voivat aiheuttaa kustannuksia. Lisäksi epidemian jälkeen seuraavat ruuhkan purkutoimenpiteet aiheuttavat kustannuksia esimerkiksi lisääntyvinä henkilöstökustannuksina.

Jussi Korkeamäki, johtaja

Korkeamäki Jussi